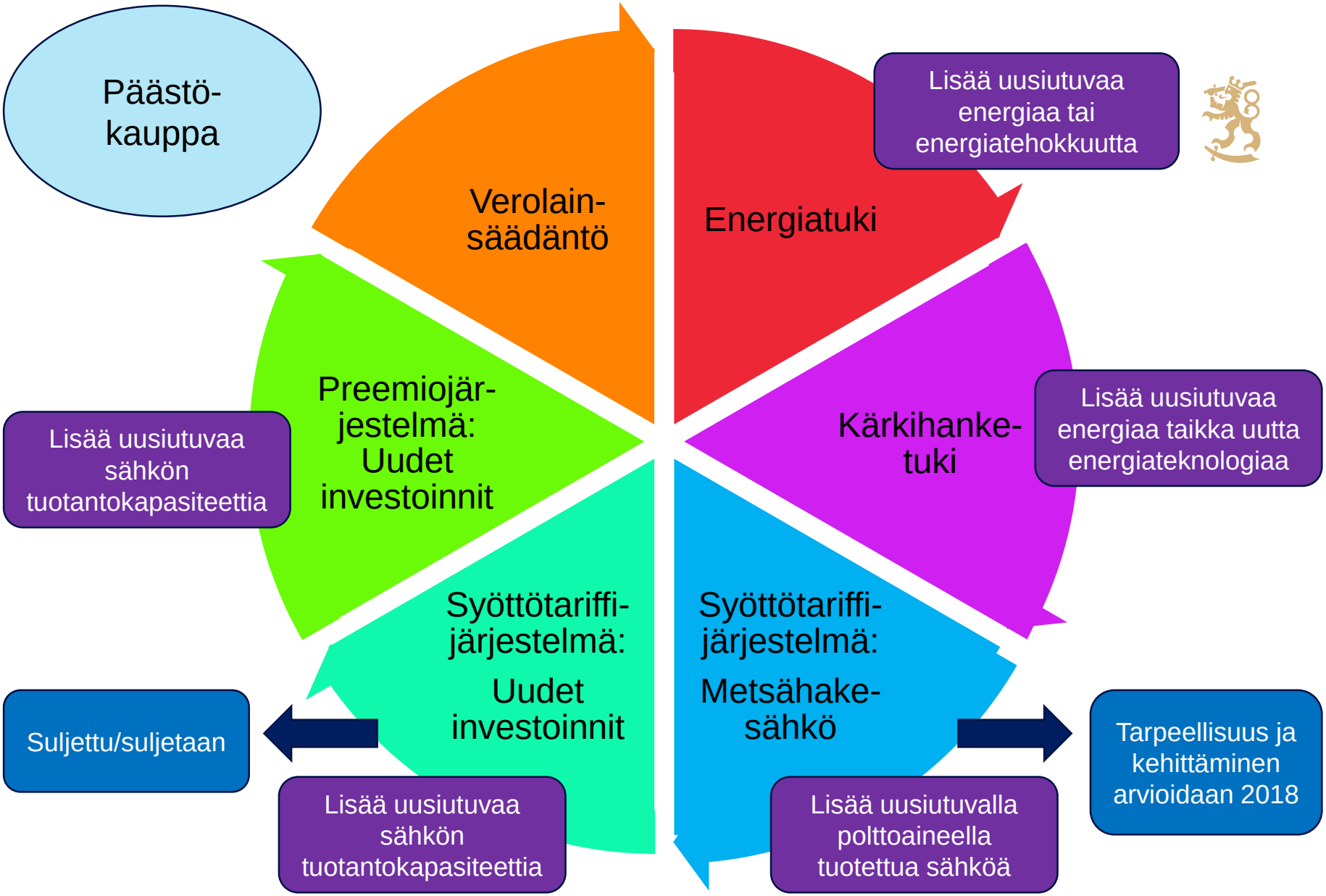
Esitys tarjouskilpailuun perustuvasta preemiojärjestelmästä [HE 175/2017 vp]

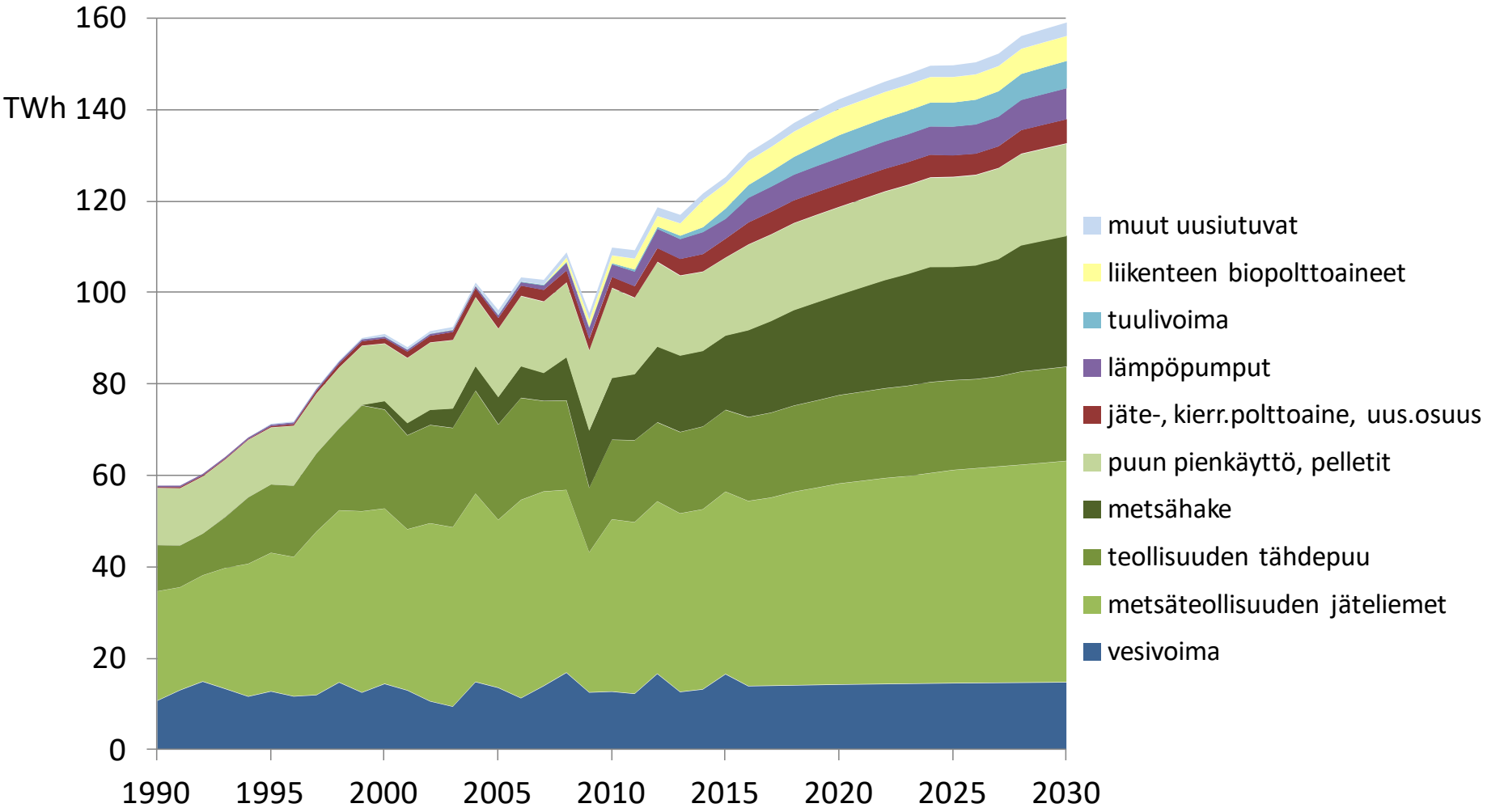
Kuuleminen maa- ja metsätalousvaliokunnassa 16.11.2017

Hallitusneuvos Anja Liukko

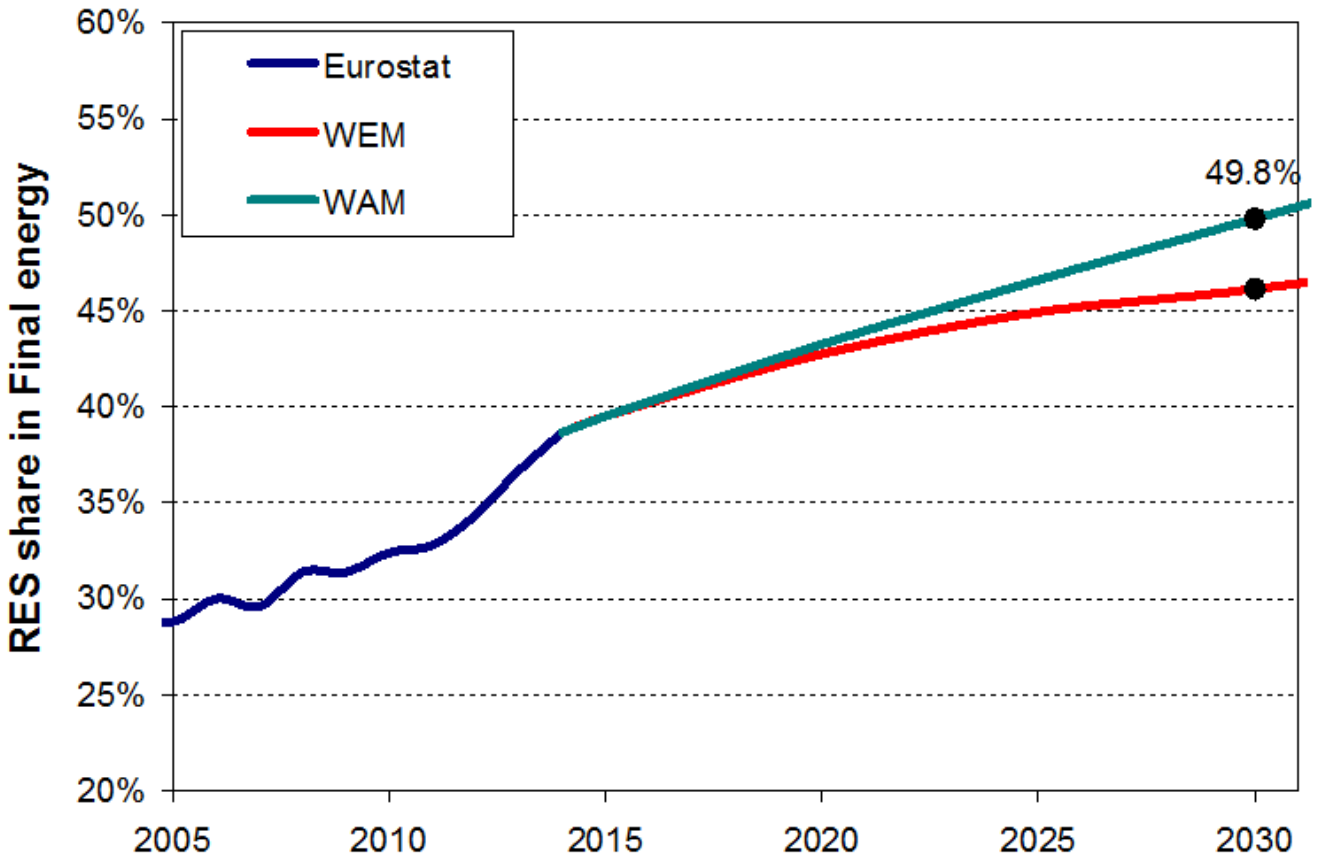
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Päästö-
kauppa
Verolain-
säädäntö
Energiatuki
Lisää uusiutuvaa
energiaa tai
energiatehokkuutta
Kärkihanke-
tuki
Lisää uusiutuvaa
energiaa taikka uutta
energiateknologiaa
Syöttötariffi-
järjestelmä:
Metsähake-
sähkö
Lisää uusiutuvalla
polttoaineella
tuotettua sähköä
Tarpeellisuus ja
kehittäminen
arvioidaan 2018
Syöttötariffi-
järjestelmä:
Uudet
investoinnit
Lisää uusiutuvaa
sähkön
tuotantokapasiteettia
Suljettu/suljetaan
Preemiojär-
jestelmä:
Uudet
investoinnit
Lisää uusiutuvaa
sähkön
tuotantokapasiteettia

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia: Uusiutuva energia perusskenaariossa

Uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta

23.11.2016

24

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia: Uusiutuvan energian kehitys perusskenaarion ja politiikkaskenaarion mukaan

Uusiutuva energia						
TWh	Tilasto		Perusskenaario		Politiikkaskenaario	
	2010	2015e	2020	2030	2020	2030
Vesivoima	13	17	14	15	14	15
Tuulivoima	0,3	2	5	6	5	8
Aurinkoenergia	0	0	0,2	0,7	0,2	0,7
Puun pienkäyttö ja pelletit	19	16	19	20	19	21
Metsäteollisuuden jäteliemet	38	39	44	48	44	48
Metsähake	14	16	22	29	22	31
Teollisuuden tähdepuu	20	22	19	21	19	21
Lämpöpumput	3	4	6	7	6	7
Kierrätyspolttoaine, bio-osuus	3	4	5	5	5	5
Nestemäiset biopolttoaineet ja bionesteet	2	6	6	5	6	12
Biokaasu	0,5	1	1	1	1	2
Uusiutuva energia yhteensä	111	128	142	158	141	171

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia vuoteen 2030

Suomen uusiutuvan energian potentiaalin hyödyntäminen **teollisen mittakaavan sähkön tuotannossa** on yksi keskeisistä kysymyksistä pitkän aikavälin energia- ja ilmastotavoitteiden kannalta.

Ylimenokauden ratkaisuna ja **suomalaisen hankeosaamisen ylläpitämiseksi** on tarpeen ottaa käyttöön teknologianeutraalit tarjouskilpailut, joiden perusteella maksetaan sähkön tuotantotukea ainoastaan **kustannustehokkaimmille ja kilpailukykyisille uusiutuvan sähkön tuotantoinvestoinneille**.

Tavoitteena on lisätä uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteettia 2020-luvulle mentäessä **sähköjärjestelmän kehittämistarpeet** huomioon ottaen.

Vuosina **2018−2020 kilpailutetaan yhteensä 2 terawattituntia** (TWh), jolloin voidaan hyödyntää laajasta potentiaalisesta hankejoukosta edullisimmin ja valtiontalouden kannalta optimaalisesti toteutettavat.

Eduskunnan vastaus

Uudistetaan uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähkön ja lämmön tuotannon tukijärjestelmät niin, että tuet ohjautuvat **kustannustehokkuusnäkökulmasta** parhaisiin uusiutuvan energian tuotantomuotoihin ja että tukien ja verotuksen kilpailuvaikutukset arvioidaan ja otetaan huomioon.

Valmistellaan strategiassa mainitun uuden uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuen (enintään 2 TWh) **kilpailutukseen perustuen ja teknologianeutraalisti** niin, että kilpailutukseen voivat tosiasiallisesti osallistua tuuli-, aurinko- ja CHP-tuotannon lisäksi muutkin mahdolliset uudet teknologiamuodot, mikäli tuki toteutetaan.

Varmistetaan, että teollisuuden käyttöön soveltuva **ainespuu** ohjautuu **ensisijaisesti korkean jalostusarvon tuotteisiin** eikä energian tuotantoon.

Ryhdytään toimenpiteisiin erityisesti sahateollisuuden sivutuotteiden, **purun ja kuoren**, käyttöön saamiseksi ja **tasavertaisen kilpailuaseman varmistamiseksi**.

CHP:N SISÄLLYTTÄMINEN JÄRJESTELMÄÄN

Hyödyt

- Eri hankkeiden välinen kilpailu olisi teknologianeutraalia eikä CHP-tuotantomuotoa olisi rajattu järjestelmän ulkopuolelle
- CHP-investointien ollessa heikosti kannattavia erilliseen lämmöntuotantoon nähden, voisi tuki vähentää CHP:n korvautumista erillisellä lämmöntuotannolla
- Tukijärjestelmän rajatun koon vuoksi järjestelmän puitteissa toteutuvat hankkeet eivät aiheuta laajoja puumarkkinavaikutuksia
- Sähköjärjestelmän ja sähkökapasiteetin riittävyyden kannalta CHP-tuotannon tukeminen voisi olla perusteltua

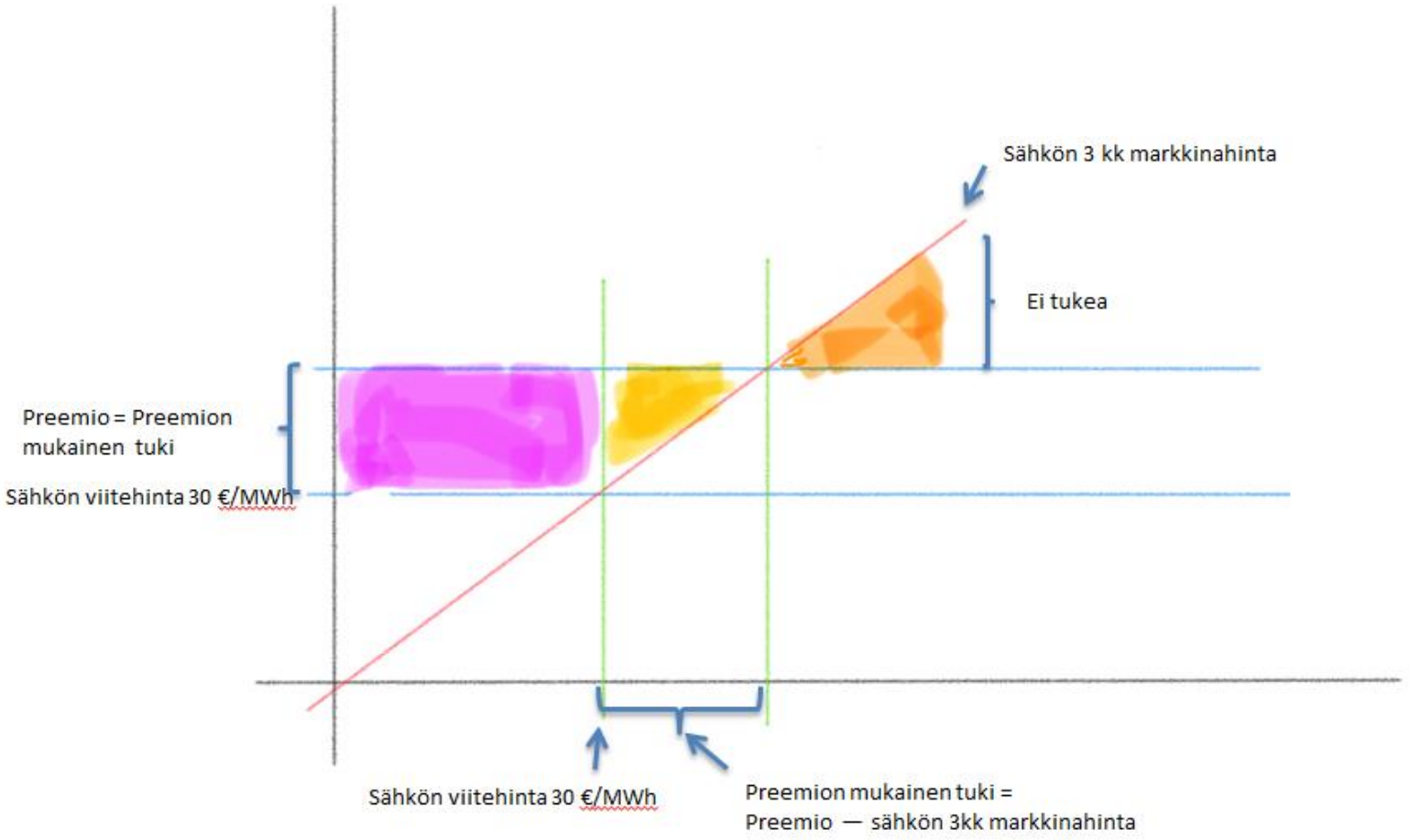
Haitat / haasteet

- Nykyisillä laitoksilla käytössä oleva tukijärjestelmä toimii eri perustein. Uusien laitosten maksukyky nousee nykyisiä laitoksia selvästi korkeammaksi vaikuttaen energiatoimijoiden väliseen kilpailutilanteeseen ja asettaisi toimijat eriarvoisiksi puupolttoainemarkkinoilla
- Mikäli useampi CHP-laitos olisi mukana järjestelmässä sillä olisi puumarkkinavaikutuksia ja riski ainespuun hinnannousulle on olemassa
- Muutama suuri CHP-hanke voi saada valtaosan nyt suunnitteilla olevan tukijärjestelmän puitteissa (2 TWh) jaettavasta tuesta
- Tuen maksaminen myös sivutuotteita käyttäville laitoksille voi paikallisesti estää mahdollisten muiden, korkeamman jalostusarvon, sivutuotteiden käyttökohteiden kehittämisen.
- Tuen piiriin pääsevät investoinnit eivät välttämättä lisää täysimääräisesti uusiutuvan energian tuotantoa, sillä uuden investoinnit voivat nostaa puun hintaa paikallisesti, jolloin muut lähistöllä sijaitsevat laitokset voivat siirtyä käyttämään muita polttoaineita.

Tarjouskilpailu	Toteuttamista vaille valmiit kokonaan uudet investoinnit uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteettiin
	Uusiutuvan energian voimalaitos: tuulivoimala, biokaasuvoimala, puupolttoainevoimala, aurinkovoimala, aaltovoimala
	Uusiutuvan energian pienyksikkö: vuosituotanto max 10 000 MWh [min. vuosituotanto 800 MWh]
Tarjous	Preemio €/MWh
	Vuosituotanto MWh
	Voimalaitoshanke
	Ensimmäinen tariffijakso
	Osallistumisvakuus
	Osallistumismaksu
Preemiojärjes-telmään hyväksyminen tarjousten perusteella	Alhaisimmat preemiot €/MWh voittavat, kunnes kilpailutettu tuotantomäärä on täynnä, mutta poikkeuksia pääsäännöstä mm. strategisten tarjousten estämiseksi ja kilpailutuksen onnistuneen lopputuloksen varmistamiseksi
	Voimalaitoksen preemiojärjestelmään hyväksymistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta

Sähkön tuottajan velvollisuudet	Rakentamisvakuus ➔ raukeaminen
	Rakentamista koskevat aineelliset säännökset ➔ raukeaminen
	Rakentamisvelvoite 5 v ➔ raukeaminen
	Biokaasuvoimalat: 85 % biokaasulla
	Puupolttoainevoimalat: 85 % puupolttoaineilla, ei järeän puun hakkeella; hyötysuhdevaatimus
	Tukijakson (4 v) aikana min. 75 / 80 % hyväksytystä sähkön tuotannon määrästä
Preemion mukainen tuki	Ei tukea järeän puun hakkeella tuotetusta sähköstä
	Tuotettava vuodessa > 800 MWh
	Biokaasu- ja puupolttoainevoimalassa noudatettava 85 %:n polttoainevaatimusta
	Tukijakson aikana max keskimäärin tarjouksen mukainen sähkön tuotannon määrä
	Ks. kuva
Alituotanto-korvaus	Sähkön tuotannon määrä, joka alittaa 75 /80 %:n velvoitteen x Preemio
	Preemiojärjestelmästä ei ole mahdollista irtautua kesken

Tukitason määräytyminen

Kuten syöttötariffijärjestelmässä

Tuen maksatus, palauttaminen ja takaisinperintä, todentajat, valvonta ym.

EU:n valtiontukisääntely

- **Yleiset edellytykset**
  - Myönteinen vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen
  - Tarve tukitoimenpiteisiin (esim. markkinapuute)
  - Tukitoimenpiteen tarkoituksenmukaisuus
  - Kannustava vaikutus
  - Tuen oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen välttämättömään)
  - Kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen → kokonaisvaikutus on myönteinen
  - Tuen läpinäkyvyys
- **Uusiutuvan sähkön tuotantotukea koskevat täydentävät edellytykset**
  - Tuki sähkön markkinahinnan lisäksi maksettavana preemiona, tuen saajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, ei kannustinta tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla
  - Tuki myönnetään tarjouskilpailumenettelyssä selkein, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein, mutta tarjouskilpailumenettely voidaan rajoittaa tiettyihin teknologioihin mm. biomassan raaka-ainemarkkinoiden vääristymisen välttämiseksi
  - Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kun laitoksesta on tehty täydet poistot tavanomaisten kirjanpito sääntöjen mukaisesti, ja kaikki aiemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta

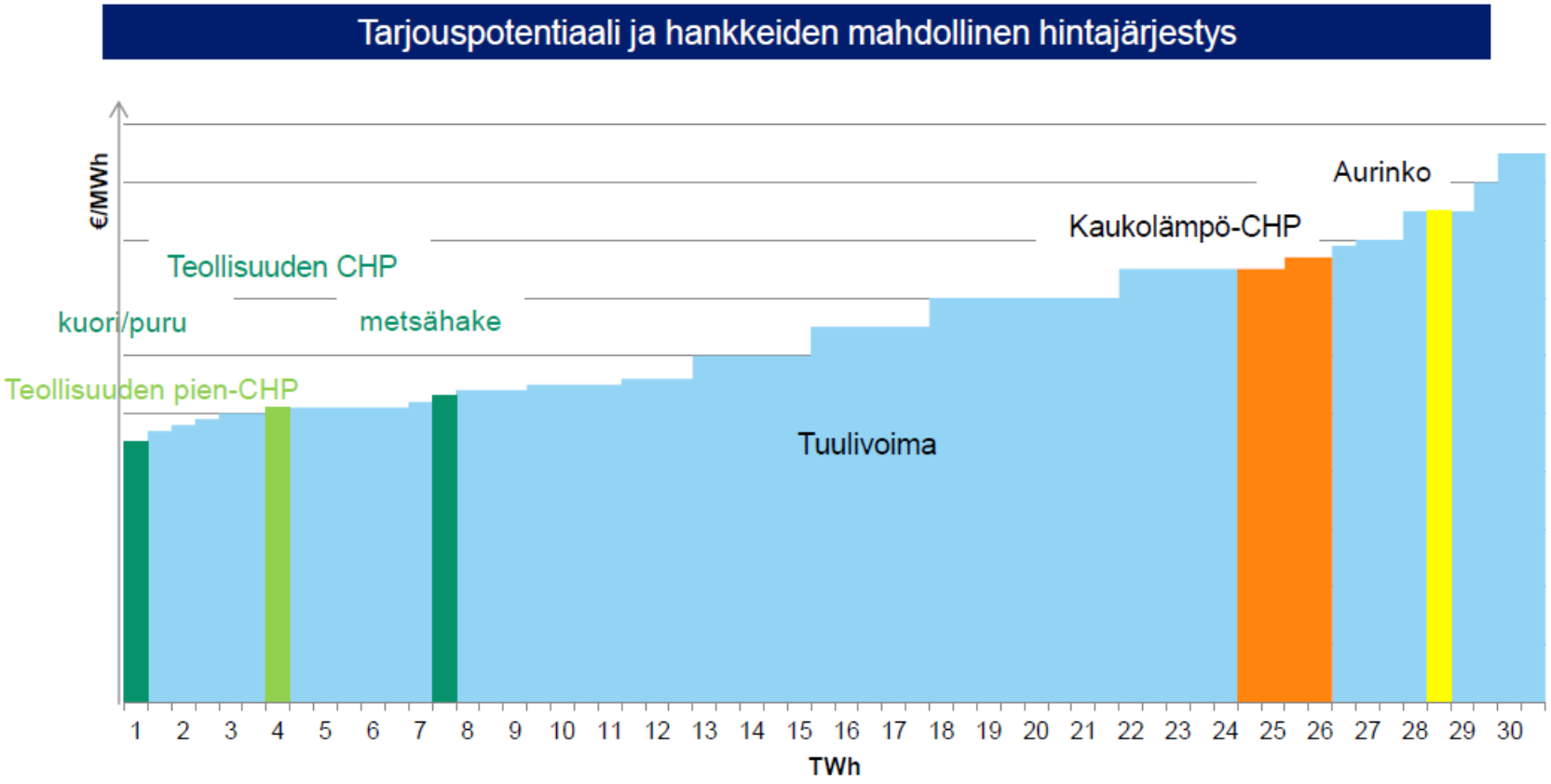
Arvio preemiojärjestelmän kokonaiskustannuksista (v 2020–2035)

	Preemio (€/MWh)						
Sähkön keski-määräinen markkinahinta (€/MWh)	10	15	20	25	30	35	40
30	240	360	480	600	720	840	960
35	120	240	360	480	600	720	840
40	0	120	240	360	480	600	720
45	0	0	120	240	360	480	600
50	0	0	0	120	240	360	480
55	0	0	0	0	120	240	360
60	0	0	0	0	0	120	240

Energia- ja ilmastostrategiassa käytetyt sähkön markkinahinnan arviot (€/MWh)	
v 2020	40–45
v 2025	55–60
v 2030	60–65

PERIAATTEELLINEN TARJONTAKÄYRÄ KILPAILUTUKSEEN

Tuulivoimaa vastaan kilpailukykyistä voisi olla lähinnä teollisuuden CHP mikäli edullista polttoainetta olisi saatavilla

COPYRIGHT©PÖYRY

HE eduskuntaan 11/2017

Preemiojärjestelmä voimaan VNA:lla

Valtiontukikäsittely komissiossa 6–12 kk

Voimaansaattamis-VNA, kun komission hyväksyntä

Asia hyväksytty TAE ja JTS-prosesseissa

Tarjouskilpailu mahdollista järjestää

TuontantokiVNA

Energiaviraston ohjeet ym.

Kiitos